

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas I. An sine entiate modali ratio unionis salvari possit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

TRACTATUS II. DE IPSO COMPOSITO.

*Post Tractationem de Principiis & Causis sequitur Tractatio de Principiato
& Causato; hoc est ipso composito, de quo sit*

DISPUTATIO VIII.

De ipso Composito.

MANe materiam concernentia videnda sunt, dicta de distinctione modali & connotativa ubi tractata est hæc Major; Impossibile est transire à contradictorio ad contradictorium sine sufficienti mutatione, in præfenti autem tractabitur hæc Minor, sed sine entitate modali non potest salvari transitus à non esse uniti ad esse uniti: Quod ut fiat, sit

QUESTIO I.

De Unione.

EXaminabimus hic imprimis, an sine entitate modali ratio unionis salvari possit? deinde an unio formaliter accepta sit modus? denique de conditione huius modalitatis.

DIFFICULTAS I.

An sine entitate modali, ratio unionis salvari possit?

Affirmant Nominales, & ex nostris Greg. de Valen. tract. 4. disp. 1. q. 2. Dandinus in tractatu 7. de anima, Vadingus tractatu de Incarnatione: negat Suar. cum aliis nostris.

Punctum Difficultatis I.

Quid Tenendum?

DICENDUM est. Sine modali entitate, rationem unionis, salvari non posse.

PROBATUR primò Conclusio. Impossibile est transire à contradictorio ad contradictorium, sine sufficienti mutatione, ut dictum tractando de modis. Ergo & ad esse uniti, à non esse uniti, transiri non poterit sine sufficienti mutatione, nam etiam esse uniti & non esse uniti sunt contradictoria, sed nisi ponatur entitas modalis, non dabitur sufficiens mutatio ad transitum à

non esse uniti ad esse uniti, quæ enim hæc mutatio? Ergo ponenda est entitas modalis, subsumptum mox probabitur impugnatione responsum.

PROBATUR secundò principiis adlatis in tractatu de modis, quæ hic proportionaliter, applicanda sunt.

PROBATUR tertio. Unio hypostatica non potest salvari sine modali entitate. Ergo neque unio compositi Physici. Consequentia probatur Authoritate Athanasii, qui asserit, quod sicut anima rationalis & caro unus est homo, ita Deus & homo, unus est Christus, quæ verba accipi ut sonant, nihil vetat. Deinde, quod est diversitas ordinis inter Naturam humanam & personam Divinam, hoc est indifferentia in materia & forma ad uniri & non uniri, & sicut diversitas ordinis determinatur ad uniri per superadditum modum, ita & indifferentia debet tolli per eundem. Antecedens autem probatur auctoritate S. Thomæ, qui universaliter asserit, quodvis perfectibile requirere dispositionem superadditam ad recipiendam perfectionem altioris ordinis, & ita lumen gloriæ præsupponitur visioni, gratia omnibus habitibus supernaturalibus moralibus primò infundendis, habitibus actibus, & universaliter natura ordinis inferioris aliqua sui mutatione, similitudinem ordinis superioris prius participat, quam à natura superioris ordinis perficiatur. Antecedens idem, robur habet ex argumento, quod ponitur in materia de possibilitate Incarnationis; ubi ostenditur non posita entitate modali salvari commodè non posse, cur mediare defacto uniatur natura Divina naturæ humanæ? salvari item non poterit, cur potius Persona verbi & non aliæ sint immediate unitæ? Reliqua videantur in materia de Incarnatione.

Obi-

OBJICITUR I. Nulla est necessitas unionis modalis, non sunt autem multiplicanda entia sine necessitate.

RESPONDETUR. Ex infra dicendis, esse necessitatem, ut ostendatur sufficiens mutatio ad esse uniti acquirendum.

INSTABIS. Ponamus miraculosè à Deo tolli omnes modos, siue illi sint formaliter unio, siue connotatum: & nihilominus ponamus indistincte à se materias & formas ut ante, illa extrema verè erunt unita. Ergo otiosa est modalitas superaddita.

RESPONDETUR. Negando fore illa unita, sed habebunt se ita, sicut Angelus intimè corpori præsens, vel sicut duo puncta se invicem penetrantia, unde tunc nec materia v.g. esset animata, nec paries albus, sed tantùm esset materia & anima, paries & albedo; carerent enim determinativo ad esse uniti.

OBJICITUR secundò. Modi implicant. Ergo rationem unionis ingredi non possunt. Antecedens probatur, habere entitatem distinctam, & non habere entitatem distinctam sunt contradictoria, modi habent entitatem distinctam, ut supponitur, & non habent entitatem distinctam; quia sine extremis conservari non possunt.

RESPONDETUR. Nego sequi ex eo, quod sine extremis Modi conservari non possint, eos non habere distinctam entitatem, quamvis non habeant ratam. Adde in sententia Aristotelis formæ materiales & accidentia habent distinctam entitatem à materia, nec tamè per illum conservari poterant extra subiectum, en non implicat apud Philosophum habere propriam entitatem, & tamen non posse separari.

OBJICITUR tertio. Si daretur unio modalis, partes compositi non unirentur immediatè, unirentur enim media unione.

RESPONDETUR. Modales, quod unirentur media unione tanquam ratione ut quo, non verò mediante tanquam ratione ut quod; & sicut quamvis inter oculum & objectum mediet visio, immediatè tamen objectum videtur, quia visio mediat tanquam ratio videndi & ut quo, ita & hinc, posita autem modalitate pro connotato, multo minus urgebit argumentum.

INSTAB. Saltem compositum non erit ens per se, non enim uniretur per se, sed per aliud.

RESPONDETUR. Modales, non ex eo compositum esse ens per se, quia extrema uniuntur se ipsis, sed quia ad se ordinantur tanquam actus & potentia, ejusdem ordinis.

OBJICITUR quartò. Relatio interveniens inter extrema non est modus: compositio item tam ex genere & differentia, quàm & natura & hæccitate non sunt modi. Ergo nec compositio extremorum Physicorum.

RESPONSUM ad consequentiam in materia de relatione, unde dico consequenter, relationem unibilium esse indistinctam, licèt unio importet

modalitatem, sicut relatio Paternitatis est quid indistinctum, licèt esse Patrem importet entitatem. Aliæ paritates non tenent, quia cum partes Metaphysicæ sint indistinctæ realiter, etiam unio illarum, debet esse identitas, adeoque nihil distincti importans; unio autem partium Physicarum non debet esse identitas.

OBJICITUR quintò. Compositum non est superaddita entitas extremis simul sumptis. Ergo nec compositio seu unio, est superaddita entitas. Consequentia probatur, quia compositio & unio, est fieri uniti. Ergo si ipsum factum esse seu compositum non est superaddita entitas, nec fieri superadditum erit, nam aliàs fieri & factum esse, non essent idem.

RESPONDETUR. Disparitatem esse; quia impossibile est reperire formam & materiam simul sumptam, & non reperire compositum, possibile autem est reperiri materiam & formam, & nondum esse unionem, eritque adhuc fieri & factum esse idem, quia sicut fieri importat distinctam modalitatem; ita & factum esse.

OBJICITUR sextò. Modalitas superaddita non potest facere compositum unū formaliter, nam si faceret unum faceret vel per modum totius, vel per modum partis: non per modum totius, quia illa modalitas non est totum esse compositi; non etiam per modum partis, quia partes sunt ea, quæ componuntur, modus autem non est id, quod componitur; quod si neutro modo facit unum formaliter, absolute non facit unum formaliter; quia quidquid facit unum formaliter, facit illud unum, vel formalitate partiali, vel formalitate totali.

RESPONDETUR. Modalitæ, unionem non esse partem ut Quod compositi, esse tamen partem ut Quo, seu ipsam compositionem, qui autem modum pro solo connotato admittunt, negabunt, quod modus ille, vel per modum totius, vel per modum partis faciat compositum, sed per modum necessarij connotati, ad eum modum, quo terminus relationem, nec per modum partis, nec per modum totius, constituit relationem.

OBJICITUR septimò. Si de ratione unionis esset modalitas, hac modalitate prius deberet creari rationalis anima, quia extremum præsupponitur modo, hoc autem dici non potest, quia est error Origenis asserere, prius animas quam uniantur creari.

RESPONDETUR. Non esse necesse animas prius tempore creari, quod volebat Origenes, sed sufficit illas creari prius naturâ. Certè enim modus respectu modalifactorum habet se ut prius, quia competit illi causalitas respectu modalifactorum & habet se ut posterius, quia præsupponit subiectum, cui inexistere debet. Posito autem quod unio modalis vel modalitas pro connotato importata, sit materialis, non erit necesse ante hanc modalitatem præsupponi Animam vel formam.

Ut

Ut autem pondus primi argumenti quod principale est in hac materia fundamentum examinetur, sit

Punctum Difficultatis 2.

Proponuntur Variæ Responsiones ad argumentum.

RESPONDENT primò aliqui: Sufficiens mutatio, quare forma & materia à non esse uniti transeant, est, quia materia, est materia in actu secundo, & forma, est forma in actu secundo.

CONTRA, impossibile est transire à non esse materiæ in actu secundo, ad esse materiæ in actu secundo, item à non esse formæ in actu secundo, ad esse formæ in actu secundo, sine sufficienti mutatione, propter principium universale. Impossibile est transire à contradictorio &c. Sed nisi ponatur entitas modalis non erit sufficiens mutatio ad istum transitum habendum; quod probo inquirendo, quæ sit hæc mutatio.

RESPONDENT, quia materia non tantum est sibi & in se, sed & alteri, hoc est formæ, forma item non est sibi tantum & in se, sed & alteri, hoc est materiæ, item quia materia & forma unescunt, hoc est in homine hominescunt, in bove bovescunt, sed redit argumentum, impossibile est transire à non esse sibi & alteri, ad esse sibi & alteri, à non esse hominescentis, ad esse hominescentis, sine sufficienti mutatione, quæ hæc mutatio?

RESPONDENT ulterius, transire v.g. materiam ad esse sibi & alteri seipsa, ad eum modum, quo à non esse ad esse. Angelus transit seipso. Sed redit argumentum, impossibile est transire à non esse transeuntis seipso, ad esse transeuntis seipso, sine sufficienti mutatione propter receptum principium impossibile est &c. sed nisi ponatur entitas modalis non ostendetur sufficiens mutatio, ad transitum à non esse transeuntis seipso, ad esse transeuntis seipso, quæ enim illa? videantur dicta de modis, Instantia adlata de Angelo pro nobis est. Quando Angelus à non esse existens ad esse existentis transit seipso, est mutatio facta in entibus, quia de novo producitur entitas Angelus: si ergo tu taliter seipso transiri à non esse uniti ad esse uniti censes, admittis novam entitatem. Denique tunc seipso transitur à non esse ad esse, Imprimis, quando est nova tunc pullulans entitas. Deinde quando illo posito hoc ipso indispensabiliter transitur, à contradictorio ad contradictorium, de quo queritur, inclusa illa sufficientia in ipsomet ente seu esse, apparet enim quod ipsi esse, insit vis denominandi, & sic seipso transitur à non esse existentis, seipso autem non transitur ad esse similis, nisi ponatur altera qualitas, si sit similitudo in qualitate, idque ideo, quia illa sufficientia non est inclusa in ipso esse, cum possit esse qualitatis esse, & non esse, similitudinis esse. Jam autem non hoc ipso, quia ponitur entitas materiæ & formæ, habetur transitus ad esse uniti.

RESPONDENT secundò alii, quæ responsio est continuatio prioris. A non esse uniti ad esse uniti, vel secundum Phrases immediate positas, à non esse transeuntis seipso, ad esse transeuntis seipso transiri per novam formalitatem, seu modum essendi appropriare dictum. Quod ipsum sic aliter proponitur. Duplex potest esse transitus ab uno contradictorio ad aliud, unus à non esse simpliciter ad esse simpliciter, vel ab esse simpliciter, ad non esse simpliciter, ut cum Angelus creatur, à non esse simpliciter, transit ad esse simpliciter, vel cum annihilatur, tuncque ab esse simpliciter, transit ad non esse simpliciter, & in tali transitu debet esse mutatio in entibus, vel non entibus. At verò datur alius transitus ab uno contradictorio ad aliud, per quem aliquid transit, tantum à non esse secundum quid, ad esse secundum quid, vel è contra, ut sit in generatione, nam materia absolute potuit existere sine forma, tantumque transit à non esse habentis formam esse habentis formam, &c. & in tali transitu, non est necesse fieri mutationem in ipsis entitatibus, sed in entibus secundum quid, seu formalitatibus, seu in modis essendi, formaliter distinctis ex natura rei à suis entitatibus, quibus identificantur, qui etiam modi essendi, non tribuunt esse rebus absolute & simpliciter, sed aliter esse secundum quid, quam ante fuerint, & denominari de novo.

CONTRA est. Tum quia redit argumentum factum, impossibile est transire à contradictorio non habentis novam formalitatem, ad esse habentis novam formalitatem, denominationem, modum essendi appropriatè dictum, sine sufficienti mutatione, at quæ hæc mutatio? & certè, ad formalitatem relationis similitudinis, de novo habendam, transitur positione albedinis v.g. in altero pariete, ad denominationem & formalitatem inæqualis, vel deperditione, vel acquisitione entitatis, & sic de reliquis, quæ autem est mutatio ad habendam novam formalitatem unionis? Tum quia universaliter loquendo distinctio ex natura rei, quam supponit hæc doctrina nulla datur. Tum quia ad transitum à non esse simpliciter, ad esse simpliciter, requiritur mutatio in entibus, vel non entibus. Ergo etiam & ad transitum à non esse secundum quid, ad esse secundum quid; non est enim major ratio unius, quam alterius. Tum quia transitus à non esse relati, ad esse relati, est transitus secundum quid, & tamen requirit si fortè non nisi unus paries sit albus, ut etiam alius dealbetur, quæ mutatio est in entibus. Ergo immeritò assumitur, mutationem in hoc transitu non debere esse in entibus. Tum quia illa formalitas, & non est entitas modalis, & est entitas modalis, non est, ut supponunt oppositi, est autem entitas modalis, ut probatur, est enim terminus immediatus veræ actionis realis, quæ est generatio, habet entitatem suam secundum quid, & pro-

prout condistinguitur ab extremis non est nihil, habet suam existentiam propriam, voca illam ut vis, non nisi distinctam formaliter ex natura rei, quid illi deest ita distinctæ, ne habeat existentiam consimilem modis, cum etiam distinctio modalis sape à Suar. Ovied. & aliis appelletur distinctio ex natura rei, videntur enim hæc duo, talis scilicet formalitas & modalitas, verbis differre. Tum quia formalitas illa prout distincta nemine cogitante ab extremis est, est secundum quid ens, ut ex verbis respondentis colligitur, & tamen dicitur identificata extremis, ut videre est in textu Responſionis, magis autem repugnat, duas entitates quasunque identificari realiter, quàm duo entia simpliciter, nam ex duplici titulo in prioribus est repugnantia identificationis, & ex titulo distinctæ entitatis, & ex titulo secundum quid, qui magis distat à ly simpliciter, quàm ly simpliciter ab alio, ly simpliciter, hinc magis repugnat accedens, quod est ens secundum quid, identificari substantiæ, quàm substantiam substantiæ.

Denique videntur hac doctrina convelli duo Principia, lumine nature nota.

PRIMUM. Quod semel est identificatum, semper est identificatum, quod principium à respondente convellitur, nam formalitas identificata alicui Enti perit, manente eo, cui est identificata. Neque valet si dicas, manere in re illam formalitatem non manere formaliter, redit enim argumentum illud ipsum formaliter, est identificatum realiter & nemine cogitante, quomodo ergo non manet illud formaliter nemine cogitante, manente eo cui identificatur.

SECUNDUM principium convellitur quod semel non est identificatum, non potest postea identificari, nam idem esset idem & non esset idem. Siquidem ex non idem, fieret postea idem. Quod ipsum sic proponitur. Ante identificationem non erat hoc idem, sed distinguebatur à non identificato, post identificationem est idem, quia hoc ipso non est identificatum. Ergo idem evadit non idem, & non idem, evadit idem. Si autem non erat idem formalitas unionis cum existente materia, & cum existente forma, & postea evadit idem, quomodo ex eo, quod non est idem, non evadit idem.

RESPONDEBIS, quod accedens illa formalitas, licet sit idem realiter, non est idem formaliter.

CONTRA, Hoc ipsum quod non est idem formaliter, est adhuc nemine cogitante idem realiter, præfuitque nemine cogitante. Quid ergo advenit quod sit nemine cogitante.

RESPONDEBIS, advenire quoad id, quod est nemine cogitante formaliter, etsi distinctum ex natura rei.

CONTRA erit. Illud distinctum, illud nemine cogitante, illud formaliter ex natura rei adveniens, si jam præfuit realiter, nemine cogitante,

quid est nisi aut mera concepta formalitas, aut merum nomen, & sicut si nemine cogitante & realitas panis & formalitas quoad esse reale spectata poneretur in Eucharistia, sed tantum diceretur abesse formalitas panis, ex natura rei sumptus, nihil minus esset de pane nemine cogitante; ita si illa formalitas ex natura rei nemine cogitante adveniens, jam præfuit quoad suam formalitatem quoad rem, si præfuit illud ex natura rei, quoad suum esse reale, si illud nemine cogitante adveniens, præfuit nemine cogitante reater, quid rogo advenit?

RESPONDETUR tertio. Sufficientem mutationem quare à non esse uniti ad esse uniti tranſcant materia & forma, esse, non ipsam unionem, quæ importet modalitatem superadditam, sed ipsam actionem eductivam formæ. Universalius, ne procedat hæc responſio de solis unibilibus, quæ, constant forma materiali; sic aliter proponitur quod scilicet à non esse uniti ad esse uniti tranſeat ipſa actione unitiva, de qua ipſa sic discutitur. Duplex invenitur actio substantialis, quædam productiva, & hæc semper debet habere novum terminum absolute & simpliciter, ut sit, dum v.g. creatur Angelus; alia verò est actio compositiva substantialis, quæ cum sit illa, vi cujus ex duobus entibus præexistentibus fiat unum, seu compositum, quod compositum non est absolute distinctum ab iisdem partibus, proinde etiam non debet correspondere tali actioni novus absolute & simpliciter terminus substantialis, sed secundum quid, neque enim vitalis actionis res aliqua tranſit à non esse simpliciter, ad esse simpliciter, sed tantum à non esse secundum quid, ad esse secundum quid. Porro illius actionis compositivæ duplex adhuc terminus assignari potest, nimirum totalis, & hoc est ipsum compositum, quod est novum, cum antea non fuerit in ratione compositi acceptum, alter autem terminus formalis & immediatus, & hic est novus modus essendi, v.g. Materia quatenus actu seipsa recipiens formam. Quod autem actio possit terminari ad formalitatem aliquam, ratio est, quia motus terminatur ad ubi, potest item divinitus fieri penetratio duorum corporum, & tamen penetratio non producit.

Quod attinet ad illam doctrinam de eductione formæ.

IMPUGNAT primò hanc responſionem Hurt. sed ejus rationes videbis solutas hic apud Oviedon. 15.

IMPUGNAT secundò Oviedo, quia si unio identificaretur actioni eductivæ, mutata actione mutaretur & unio, & cum post instans generationis mutetur actio, nam in secundo instanti à Deo solo conservatur, & in primo instanti influebat in formam causa secunda, hinc post

in-

instans generationis mutabitur & unio, si autem mutabitur unio, mutabitur & compositum, quia compositum importat necessariū unionem.

RESPONDEI potest, non mutari compositum, quia non mutantur partes ejus substantialiter materia & forma, mutatio autem talis penes substantialia attendi debet. Et quamvis importetur unio à composito, importatur in quantum unio, est ipsamet materia & forma simul sumta, non in quantum unio importat aliquid extrinsecum, qualis esteductio.

IMPUGNAT tertio idem. Actio quæ producitur forma est accidens, est enim essentialiter propter terminum, nec intenditur propter se à natura, sed propter terminum, si est accidens, non potest esse de essentia compositi, nam id secundum totum suum esse debet esse substantiale.

RESPONDETUR, quod unio secundum quod dicit in recto debeat esse substantialis, non secundum connotata. Deinde non est necesse, ut majori titulo dicatur unio substantialis, quam cum generatio remotè & pro alterationibus accepta dicitur substantialis, scilicet terminative.

IMPUGNAT quartò Recentior Suar. si generatio passiva esset unio, omnis generatio passiva, esset unio, non enim est ratio major de una, quam de alia, sed falsum est, omnem generationem passivam, esse unionem, nam modi verè generantur, & tamen non per generationem, sed seipsis uniuntur, aliàs si seipsis non uniuntur, possent divinitus existere, separati à suis realitatibus.

RESPONDETUR. Imprimis Nominalistæ negando modos, negabunt eosdem generari, sed concessis modis non convincit argumentum, dici enim potest omnem generationem entis Rati materialis, esse unionem, quamvis non absolute omnis entis, præcipue cum non teneat argumentatio ab ente rato ad ens modale, imò hoc ipsum, quod adfert Suar. pro disparitate adferri potest, quia scilicet aliàs possent modi existere, sine modificato.

IMPUGNAT quintò idem. Generatio passiva includit duo, dependentiam à subjecto, & receptionem in illo, sed unio neque est dependentia à subjecto, neque receptio in illo, quod ipsum probat, unio animæ rationalis est unio, & non est dependentia à subjecto. Rursus Modus est dependentia à subjecto ut subjecto, & tamen non est unio. Ergo unio non est ista dependentia. Receptio etiam non est unio, quia partes continui uniuntur, neque tamen una recipitur in alia.

RESPONDETUR. Probabile est, quod unio animæ rationalis sit materialis, consequenter poterit esse dependens à subjecto. Rursus omnes modi cum importent non posse existere sine

subjecto, sunt in re unio sui cum subjecto, ut passim Modalistæ volunt, quantumvis nomen unionis appropriatum sit unioni extremorum rationum. Falsò item assumit, quod partes continui uniantur unionem superadditâ. Quando autem idem addit quod dependentia à termino, quam habet ratio, non sit unio, adeoque nec dependentiam à subjecto, quam dicit forma, esse unionem, id etiam non convincit, quia unio inter ea dici debet intervenire, inter quæ est compositio, & cum inter extrema relationis non sit compositio, dependentia illa, non debet vocari unio. *Hinc aliter*

CONTRA hanc educationem est. Tum quia vel ponis educationem, actionem importantem novam modalitatem, vel non ponis? si non ponis, redit argumentum, impossibile est transire à contradictorio ad contradictorium sine sufficienti mutatione: ergo & à non esse actionis educitivæ, ad esse actionis educitivæ, at, quæ hic mutatio? Si autem ponis educationem esse actionem importantem modalitatem, quæ, posita educatione vel potest Deus facere miraculosè, ne forma educita uniatur, vel non potest? si non potest, cur? nego enim ipsam educationem esse unionem; si non potest, Ergo educitio, non est ipsa unio. Tum quia, si non implicat, potius assignari debet ea ratio unionis, quæ sit respectu quorumcunque compositorum universalis, educitio autem non est ratio universalis respectu quorumcunque unibilium, quia non convenit animæ rationali.

Quod attinet ad illam actionem compositivam non productivam.

CONTRA est. Tum quia impossibile est transire à non esse actionis compositivæ ad esse actionis compositivæ, sine sufficienti mutatione; at, quæ hic mutatio? cum nihil noviter addatur Materiæ, nihil addatur Formæ, manetq; eadem difficultas de illa actione ac de formalitate ex illa pullulante. Tum quia, quamvis possibile sit, ut actio identificetur termino, ut fortè contingit in omnibus actionibus vitalibus, est tamen impossibile, ut sit vera actio & nihil producat, non habeatq; terminum. A quo termino, si non distinguitur realiter modaliter, saltem debet dari Entitas, cui identificetur? cui autem illa actio compositiva, ut supponitur nova, identificatur? quid illic de novo producit, cui sit actio, quid identificatum? Tum quia concedimus, compositum non esse distinctum realiter à partibus simul sumptis & unitis, sed restat quærere, per quid transeat ad illud esse compositi? inveniendūq; illud principium, quod omnis actio debeat aliquid agere habereq; terminum, cui saltem identificetur realiter, negandum erit dari ullam actionem veram compositivam, quæ interminata ad materiam, formam, modalitatemq;

† t

temq; aliquam, terminetur tamen ad ipsum compositum.

Punctum Difficultatis 3.

Continuatur Propositum.

RESPONDETUR quartò, sufficientem mutationem, ob quam materia & forma à non esse uniti ad esse uniti transeant, esse intimam præsentiam in circumstantia dispositionum prærequisitarum. Porro ipsam indistantiam non volunt esse talem; qualis est distantia locati à loco, sed indistantiam, quæ intimitatem adferat, qualem intimitatem dicit Deus ad creaturas, dicerent item duo corpora, si se penetrarent, puncta item se tangentia.

IMPUGNAT primò, hanc responsionem Oviendo, quia si unio consisteret in indistantia, seu in præsentia utriusque extremi, sequeretur, quòd quotiescunque homo moveretur, sicut acquirit novam præsentiam ita acquireret novam unionem, in approximatione consistentem.

RESPONDETUR, quòd scilicet per motum localem non acquirat novam præsentiam materia & forma inter se, sed tantum acquirant præsentiam ad extrinsecam, & sicut sedens in equo respectu equi eandem præsentiam habet, quamvis respectu aliorum aliam, ita & materia respectu formæ. Deinde à respondentibus requiritur indistantia non merè localis, sed indistantia cum certa intimitate, quæ per solum motum localem non acquiritur.

IMPUGNAT secundò idem. Si unio in approximatione consisteret, sequeretur unam formam substantialem, non expellere aliam, possunt enim inter se penetrari, nam non adferunt proprias quantitates, & impenetrabilitas illis, non nisi ratione quantitatis competit; si ergò se penetrarent, cum sint futura proxima & indistantes ab eadem materia, informabunt illam.

RESPONDETUR. Non quomodocumq; in approximatione & indistantia sitam esse rationem unionis, sed in indistantia & dispositionibus materiæ, quæ non sunt in materia, nisi pro una forma, determinatioq; alterutrius penderet à Deo, & utraq; quidem haberet indistantiam localem, sed non nisi una determinabilis à Deo intimitatem explicatam.

IMPUGNAT tertio. Si unio consisteret in materia & forma sumptis cum indistantia & dispositionibus, vel illa indistantia & dispositiones haberent se per modum merè extrinsecæ ad unionem, ita scilicet, quòd unio in sola materia & forma consisteret, vel per modum alicujus ad unionem spectantis, si per modum extrinseci, sequitur, quòd quotiescunque ponitur materia & forma indistantes, toties poneretur & unio, cum non nisi in indistantia materiæ & formæ staret; si

autem aliquo modo dispositiones spectant ad rationem unionis, contra erit, quia potest materia uniri miraculosè formæ sine dispositionibus, & materia prima Beatissimæ habuit ad animam Christi dispositiones, & tamen illi unita non est, quantumvis illi fuerit intimè præsens.

RESPONDETUR, Non convincere hoc principium, quasi non possit aliquid extrinsecum esse tale, ut sine ipso non possit aliquid esse, nam terminus, est quid extrinsecum relationi, etiam Transcendentali, & tamen sine eo, non potest esse relatio, Organisatio corporis perficitur per accidentia, sine ullis formis partialibus substantialibus, & tamen sine illis, non potest esse compositum humanum. Deinde aliqua fortè dispositiones requiruntur ad uniri. Materiæ primò, quæ non requiruntur positæ jam unione; hinc corpori Beatissimæ, nõ potuit uniri anima Christi, cumq; defacto fuerit unita corpori Beatissimæ, anima ejusdem, non habuit vim uniendi se ejus corpori, Anima Christi. Denique supponit arguens, quacunq; indistantia formari rationem unionis, quòd negant oppositi, unde quamvis concederetur Beatissimæ animæ indistantia localis à Corpore Christi, posset nondum esse unio ob defectum intimitatis. *Hinc aliter*

CONTRA Responsionem est, Tum quia, Concedo quidem ostendi ratione dispositionum mutationem, sed nego illam esse sufficientem, quia hæ dispositiones vel sunt tales, ut illis positis impossibile sit non sequi unionem; vel certè illis positis possibile est non sequi unionem; non secundum; quia hinc queritur de tali ratione; quæ positæ sit impossibile non sequi compositum; & quæ sit objectum volentis Dei, ut ex non unito, fiat unitum; objectum autem hujus voluntatis Dei, debet esse tale, ut sicut impossibile est frustrari voluntatem, Dei volentis, ut ex non unito fiat unitum, ita etiam, ut impossibile sit illud objectum non inferre rationem uniti; non etiam potest dici primum, quia omnium formarum effectus, qui non sunt formales primarii, sunt impedibiles, sed indistantiæ & dispositionum effectus formalis primarius non est unire, sed tantum disponere ad unionem, & sicut disponere ad gratiam, non est gratum facere, disponere ad formam ignis, non est ignire, ita nec disponere ad unionem, erit unire, Deinde si positæ indistantiæ, & dispositionibus, impossibile est non sequi unionem; istæ dispositiones non possent poni, quin ponantur extrema unibilia, licet possint poni extrema unibilia sine illis dispositionibus, hoc autem est formalissimè admittere modos. Tum quia specialiter contra indistantiam urgendo, quæro per hanc indistantiam, vel intelligis solam præsentiam localem, vel aliam intimitatem penitiorum? Si primum, quæro, vel in illa ipsa statuis unionem,

nem, vel in aliquo alio etiam? Si in illa statuis inadæquatam unionem; Ergo penetratio, erit inadæquata generatio, quia erit inadæquata ratio unionis materiæ & formæ. Si autem indistantia adæquatam habet rationem unionis, penetratio erit generatio, sequeturque genitum Christum & Beatam Virginem; cum nascendo filius pene rabat ejus viscera. Si autem per hanc indistantiam intelligis, non solum præsentiam localem, sed aliquam aliam intimitatem, quid hæc intimitas? Rursus cum hæc intimitas non sit entitas superaddita, sed sola formalitas, restituo argumentum; impossibile est transire, à non esse intimi penitus, ad esse intimi sine sufficienti mutatione, quæ hinc mutatio? Tum quia discurrendo circa has dispositiones urgeri potest, dantur unibilia de novo, quæ non requirunt intimitatem de novo. Ergo ratio uniti male per dispositiones explicatur, queritur enim hic ratio formalis, adeoque universalis uniendi, qualis est albedo respectu dealbandorum. Antecedens probatur, quia Personæ Divinæ sunt unibiles de novo naturæ creatæ & tamen ad hoc uniri nullā indigent novā intimitate.

RESPONDETUR quinto, quod à non esse uniti, sit sufficiens mutatio naturaliter & ordinariè loquendo, ipsa indistantia & dispositiones, itemque educatio respectu formarum materialium, & creatio respectu animæ rationalis ita, ut naturaliter loquendo, uniri nihil aliud sit, nisi materiam habere dispositiones, & esse illi formam, quæ educitur vel creatur præsentem, quia verò fieri potest miraculosè, ut non fiat illorum unio, etiam positis illis prærequisitis, hoc inde fit, quia positis illis prærequisitis ponit Deus modum determinantem, quominus illa uniantur; atque ita jam unio erit ipsa materia disposita, & forma indistantes, prout dicunt negationem modi determinantis in casibus miraculosi, ne sequatur illorum unio. Sic v. g. Angelus habet species futurorum à se cognoscibilem, & per præsentiam illorum, naturaliter & ordinariè loquendo, sufficienter determinatur ad esse cognoscitivi futura, si tamen Deus ponat modum determinantem, ne sequatur cognitio, tunc Angelus à non esse cognoscentis futura, ad esse cognoscentis futura, non poterit transire per solam præsentialitatem objecti, & sicut non est necesse, ut detur modus determinans Angelum positā præsentialitatem objecti futuri, ut cognoscat futura; sed sufficit sola negatio modi determinantis & impediens, quominus cognoscat, ita sufficit indistantia formæ & materiæ, unā cum negatione modi impediens, quominus illa uniantur. Et sicut rursus non positā præsentialitatem objecti, si Deus velit Angelum cognoscere futura, sufficit ponere modalitatem determinantem Angelum ad esse cognoscentis, ita non positis dispositionibus, si Deus velit fieri unitum, ponet modalitatem determinantem ad esse uniti.

IMPUGNAT primò hanc responsionem quidam, quod scilicet multiplicet magis entia, quam communis sententia modalistarum, quia quamvis pro ordinariis unionibus non adstruat modalitatem, immò explicat unionem per negationem entis, hoc est modalitatis, tamen pro extraordinariis casibus multiplicat modos specie distinctos, unum quidem qui impediatur, ne materia disposita uniatur formæ, & alium, qui materiæ indispositæ uniatur formam indistantem, majusque est multiplicare entia specie distincta, quam solo numero distincta.

RESPONDERI potest, quando pro principio assumitur non esse multiplicanda entia sine necessitate, agitur de actuali multiplicatione; non autem de possibili & miraculosa; porro hæc responsio non multiplicat actu entia, cum non multiplicet actu modalitates. Quod autem possibilitatem entitatum non prohibeat multiplicare illud principium, ratio est. Tum quia illud principium non prohibet affirmare, Deum posse producere quicquid non implicat contradictionem, dicere autem, hunc vel illum modum esse possibilem, est affirmare Deum posse producere, quicquid non implicat contradictionem. Tum quia etiam per Modalistas possumt dari modi, quorum unus etiam indispositæ materiæ uniatur formam, quamvis ordinariè id non faciat, potest item dari alius specie distinctus, qui impediatur quominus uniatur forma indistans, etiam dispositæ materiæ, & insuper Modalistæ dicunt uniri hæc extrema defacto modis. Ergo Modalistæ magis multiplicant entia.

Possent nihilominus hoc argumentum restitui, quod etiam in miraculosis casibus, si aliquid sine miraculo, & sine multiplicatione entium fieri possit, nec ponendum miraculum, nec multiplicanda entia; nisi aliunde id constet. In principiis autem modalium sine multiplicatione entium sequitur negatio unionis, in casibus miraculosis, sed etiam hæc stabilitio argumenti, infringi potest. Quod si hæc duo comparentur inter se, multiplicatio entium in casibus extraordinariis, & multiplicatio entium in obviis & ordinariis, præeligenda sit multiplicatio in illis prioribus, quia procedetur quasi in alio statu rerum, in alio autem statu potest hoc fieri per entia; quod aliàs fit per non entia, Modalistæ autem in præsentī statu multiplicant entia.

IMPUGNAT secundò idem, quod scilicet unio sit quid positivum. Ergo in illa negatione modi, stare non potest.

RESPONDERI potest, unionem esse quid positivum in recto, hoc est ipsa extrema disposita, licet sit quid negativum in obliquo; & sicut ratio termini in quantitate sufficit, quod sit positiva, ratione eorum, quæ dicitur in recto, ita & ratio unionis. *Ceterum*

CONTRA hanc responsionem est. Tum quia, si unio, seu compositio, esset ipsamet materia & forma

Quid tenendum?

forma disposita, prout dicunt negationem modi impediens, non unio, seu decompositio, esset positio illius modi; cuius unio dicebat negationem, quod ipsum probatur, quia non esse negationis omnis formae & formalitatis non ponitur aliter, nisi positione entitatis, cuius negatio dicebatur, sic v. g. negatio albi non tollitur aliter, nisi positione albi, non esse relationis, non tollitur aliter, nisi positione relationis. Ergo etiam & negatio modi impediens, non potest aliter tolli, nisi positione modi impediens, atqui hoc falsum est, nam in morte non posito ullo modo fit separatio animae à corpore, adeoque negatio unionis & decompositio, procedit autem argumentum de formali ratione disunionis, non autem de materialiter sumpta disunionem, quae haberi potest, utpote malum ex singulis defectibus, adeoque ex negatione dispositionum. Tum quia, quando Deus vult, ne per praesentiam objecti, species Angelicae de futuris compleantur, & ne Angeli de iis eliciant cognitionem, non est necesse ponere modum impeditivum, quominus cognoscant, sed sufficit sola subtractio concursus ad ponendam entitatem cognitionis, essetque hoc multiplicare entia sine necessitate. Ergo & quando vult Deus, ne positus circumstantiis requiritis, uniatur materia formae, non est necesse ponere modum impeditivum, sed solum subtrahere concursum, ne pulset modalitas, de qua differitur. Tum quia videtur hoc esse inventum, non nisi ad eludendum argumentum sine ullo auctoritatis fundamento, & tamen si nihil impedit, praestat potius talem rationem assignare unionis, quae in ordinariis & extraordinariis casibus, eandem rationem prorsus uniti faciat in extremis ejusdem speciei:

Possit hic adhuc adferri ratio, Cur à non esse uniti ad esse uniti transeat, nempe ratione concursus Divini certae differentiae temporis alligati, in qua Deus decrevit fieri aliquod compositum? Sed hoc principium impugnatum in materia de modis.

ADDO insuper, quod concursus Divinus in seipso spectatus, non sit per illos aliqua entitas, quae sit de novo, hinc restaurari potest argumentum jam factum. Impossibile est à non esse concursus Divini alligati certae differentiae temporis, in ordine ad faciendum unitum, ad esse concursus Divini alligati certae differentiae temporis, transire sine sufficienti mutatione, quare quanam mutatio intercesserit sufficiens?

DIFFICULTAS II.

An unio formaliter accepta, sit modus?

Tenenda erit media via inter sententiam Nominalium & Modalium, Quod ut fiat, sit

PRÆMITTO I. *Distincta sunt haec duo, quære: An unio salvari possit sine modo, & de hoc diximus superiori difficultate; & aliud est quære, an unio sit formaliter modus, sicut aliud est quære: an universale dari possit sine abstractione formali, & aliud est quære, an universale sit ipsamet abstractio formalis. item aliud est quære: an ratio sensitivi dari possit sine animato, & aliud; an sensitivum sit formaliter animatum, & sic de reliquis. Porro in presenti, secundum hunc alterum sensum quærendum erit: Quod ipsum ut explicetur.*

PRÆMITTO II. *Quod aliud sit dicere materiam determinari, ad esse in actu secundo, & aliud est dicere materiam esse determinatam ad esse materiam in actu secundo, nam illud primum habetur à solo actu existentiae, & productionis extra causas, posterius autem habetur tunc, cum materia actu exercet rationem & officium materiae, idem dicendum proportionaliter de forma.*

PRÆMITTO III. *Quamvis certum sit, quod si materia sit determinata ad esse materiam in actu secundo, hoc ipso etiam forma sit determinata ad esse formam in actu secundo, supposito tamen quod aequaliter utraq; pars, rationem unionis ingrediatur, debet exprimi utraq; determinata. Posito autem, quod modus determinativus non ingrediatur rationem compositi tanquam pars intrinseca, sed merè tanquam connotatum, non debet dici, unionem esse materiam, formam, & determinationem, sed materiam & formam prout dicunt determinationem, quantumvis si in respectu illa unio, independenterque à nostris conceptibus, dicet omnia illa tria. Hoc suppositum explicatum alibi. His praemissis*

DICENDUM est. *Quod unio formaliter sit ipsamet entitas materia, prout determinata ad esse materiam, seu subiecti in actu secundo, & ipsa forma, prout determinata ad esse formam in actu secundo, Aristotelicè autem dices, quod unio sit ipsa materia & forma, quia hoc quidem materia, & illud forma est. Non addidi autem, quod hæc determinatio fiat per entitatem modalem, ut magis universale unionis conceptum traderem, si enim darentur materia & forma, quæ non possent, nisi una existere, illæ verè essent unitæ & determinatæ ad esse talium in actu secundo, sine ulla tamen modalitate, & quia defacto ita determinata extrema non dantur, defacto determinatio illa habetur ab entitate modalis in obliquo, & pro connotato importata.*

PROBATUR primò Conclusio. Si nihil oblit, in eo Formalitas unionis statuenda est, in quam constituit Aristoteles, sed ille ipsam constituit in materia, prout exercet rationem & officium.